

e-Rojnost č. 259

Znojemské dění komentuje Jiří Cmunda Roupec

Vychází od září 2017

6. 9. 2022

Malačkova strana mluví o změnách, ale brzy se ukáže, o co jí jde str. 2

TOPka hodlá Znojemským sloužit str. 2

Magazín: Atentát na Heydricha byl jedním z milníků války

Zastupitelstvo se loučilo prodlouženou

Nejednalo se samozřejmě o taneční prodlouženou, ale kdo by čekal, že poslední jednání zastupitelského sboru bude vzhledem k možným povolebním změnám spíše slavnostní, byl zklamán. Slavnostní byl pouze úvod, kdy jednání znojemských zastupitelů přišel pozdravit senátor Tomáš Třetina. Slavnostní byl i následující bod, při němž starosta ing. Jakub Malačka předal dar radnice končícímu řediteli úspěšné vinařské firmy ing. Pavlu Vajčnerovi za dlouhodobou spolupráci mezi městem Znojmem a společností Znovín Znojmo. Následovalo předání Cen města Znojma kolektivu Oblastní charity Znojmo, Miroslavu Kučerovi za propagaci cyklistiky ve Znojmě, Bedřichu Fendrichovi, motocyklové legendě, Mons. Mgr. Jindřichu Bartošovi za obnovu církevních památek a MUDr. Miroslavu Kavkovi, za mnohaleté působení ve znojemském zdravotnictví. Následující program byl už ryze pracovní. Zhruba dvě hodiny (!) se jednalo o schválení obecně závazných vyhlášek o zákazu požívání alkoholu na veřejnosti, o regulaci zábavní pyrotechniky a také o zákazu míčových her na vymezených veřejných prostranstvích.

K těmto tématům se Rojnost vrátí svými komentáři v některém z následujících vydání.

Čas slibů vystřídá čas odpovědnosti

Kritické poznámky Rojnosti k volebním programům nemají za cíl odrazovat voliče od podpory volebních subjektů, ale naopak snaží se cílit na vedení stran, aby byly více konstruktivní ve svých předsevzetích. Z druhé strany, volič pokud nedává svůj hlas jen ze sympatií či z kamarádství, chce vědět, proč tu či onu stranu/politika volit a současně by se měl následně zajímat o naplňování jeho slibů. V tom je voličská zodpovědnost.

**Odvolit nestačí,
politiky je třeba hlídat**

Některé strany, podle toho, co slibují, co vykonají pro blaho města a jeho obyvatel, by museli být u radničního kormidla několik volebních období. To by ony samozřejmě rády. Praxe bývá bohužel taková, že kandidát, jakmile je zvolen, rád na své sliby zapomíná a voliči sotvaže odvolí, přestávají se o politiku zajímat, domnívajíce se, že svou občanskou povinnost splnili vhozením hlasovacího lístku do volební urny. Místní politika se pak odvíjí zcela jiným směrem, než bylo před volbami slibováno. Umožňuje to i nekonkrétnost dávaných slibů, které se dají vykládat tak, či onak. Nedělám si iluzi, že zvolení zastupitelé, či dokonce radní se budou chtít dobrovolně svým voličům zodpovídat. Nevzpomínám si, že by se to někdy ve Znojmě stalo. Pan Grois například slíbil dokončení obchvatu, slib nesplnil, ale přesto dál bez ostychu chodí po městě, a dokonce se znovu uchází o post zastupitele.

Co tedy s volebními sliby? Rojnost všechny ukládá do redakčního šuplíku a postupně se lídrů místních politických stran bude ptát, co už pro jejich splnění udělali.

Malačkova strana mluví o změnách, ale brzy vyjde najevo, o co jí celou dobu jde

Lidé se ve své podstatě nezmění tím, že si změní jméno, nebo v případě politiků přestoupí z jedné partaje do druhé. Udála se snad nějaká změna, když se z původně „sociálně-demokratického“ vedení města stalo po odchodu z Lidového domu (tedy politickém odchodu, nikoliv ekonomickém) nezávislým? Nic se nezměnilo ani s tzv. novou radniční koalicí, v níž koaličníci z připojených stran KDU-ČSL a Pro Znojmo hráli druhé housle. Taktovku si podržel polosazený Jan Grois.

Mladé pušky z Lidového domu byly nakonec sociálními demokraty jen podle legitimací a v podstatě žádnou výraznou sociální politiku nedělali. Pokud ano (domovy seniorů, příspěvky na bydlení...), tak to byla spíše kamufláž snahy ovládnout město a řídit je podle svých představ.

Původně sociálně-demokratické vedení se nyní přejmenovalo na Naše Znojmo. Není i onen město si přivlastňující název důkazem pravých důvodů politiky jejich členů? V podstatě je zřejmým účelem „nové“ partaje podržet dosavadní radniční špičky i nadále v čele města. Ostatně vymyslel si ji starosta sám. Ony nové tváře, o starých nemluvě, jsou v roli úslužných mouřenínů.

Ač Malačkova strana deklaruje novou cestu a výhledy za obzor, jde v podstatě o zachování statu quo. Kromě personálního obsazení strany tomu nasvědčují i některé další okolnosti. Například, jak si dovolí dosavadní ředitel městské příspěvkové organizace Znojenské besedy Mgr. František Koudela kandidovat v čele Občanské demokratické strany proti starostově straně Naše Znojmo? Podobně, i když v nepodřízeném postavení, líder KDU-ČSL MUDr. Pavel Jajtner jako partner ODS. Samostatně by lidovci neměli šanci. Zvláštní je i to, že sdružení Pro Znojmo (STAN, MZH) nereaguje na některé současné kroky radnice. Například na skutečnost, že starosta si radniční, tedy i koaliční body připisuje své straně Naše Znojmo.

Z těchto a dalších indicií vyplývají náznaky možného povolebního pokračování současné koalice, v jejímž čele zůstane duo Grois–Malačka, a jejich pojetí (ne)rozvoje města.

TOPka hodlá Znojemským sloužit

Volební program znojenské organizace TOP 09 je uveden sympatickým sloganem: Nechceme Znojmo vládnout, chceme jeho obyvatelům sloužit! Následuje výčet několika letitých místních neduhů, které strana hodlá řešit – počínaje bezpečností, přes lepší nabídku pracovních příležitostí k vylepšení složitých životních podmínek. Bezpečnost je zdánlivě snadno uchopitelný problém. Stačí přece nasadit ještě více policistů, dále rozšířit kamerový systém, získat pro spolupráci občany. O to už se současné vedení města snaží několik let, ale problém, zdá se, stále trvá. Přitom nechceme, abychom žili pod stálým policejním dohledem a s policisty se potkávali na každém kroku. O problémových místech s vyšší frekvencí bezpečnostních incidentů městská policie ví a patrně je i kontroluje, těžko říct, zda dostatečně. Možná jsou nedostatečné tresty, včetně vypovězení z města a zákazu vstupu. Pokud jde o mladistvého, tak celé rodiny. Kam? Do místa předchozího bydliště. Není v naší tradici brát zákon do svých rukou, i když mít v kapse nebo v kabelce pepřový sprej není od věci. Snad má „topka“ mezi svými členy bezpečnostního experta, který ví, jak na to. (Jak by se postavili k případu popsáném v článku níže?)

Zajímavým programovým bodem je záměr posunout Znojmo do vyšší kategorie obecní správy mezi města statutární. Těmi jsou především města velká, vytvořená připojením původně okrajových vsí, které přirozeným vývo-

jem už s městem srostly, ale současně jsou od radnice vzdáleny, aby radní mohli rychle a řádně posoudit jejich problémy a potřeby. Ve statutárních městech to vyřizují úřady městských částí, vybavené dostatečnými kompetencemi. Ve Znojmě se problematika připojených obcí řeší prostřednictvím místních komisí. To je často zdlouhavé. Je otázka, zda by ve Znojmě, vzhledem k jeho rozložení, měla změna statutu kýžený efekt. Jiná situace by nastala, kdyby se podařilo ke Znojmu znovu připojit před časem odtržené obce. Je zřejmé, že Kuchařovičtí, Suchohrdelští, Dobšičtí, či Šaldorfští znojenské radnici nevěří. Pakliže by se politikům z TOP, či komukoliv

**Má Znojmo na to
být statutárním městem?**

jinému, podařilo dostat na radnici, museli by v první řadě získat pro svůj záměr tamní obecní úřady a hlavně občany vsí. Za normálního rozvoje Znojma by patrně vyjednávací pozice byla jednodušší, bohužel Znojmo, pod současným vedením, si spíše libuje v nebudovatelském stavu.

Nakonec diskuse, jednání, vstřícnost, hledání možností a kompromisů je cesta i k dokončení silničního obchvatu, který město zoufale potřebuje. Nadávky, osočování, pomluvy situaci jen zhoršily, a proto prvním úkolem nové radnice, pokud pod znojemskou věží ke změně vůbec dojde, bude narovnání vztahů.

I v této souvislosti stojí za pozornost myšlenka vytvoření nové čtvrti v zahrádkářských koloniích. Není upřesněno, o které by konkrétně mělo jít. Ať je to kdekoliv, zda na Pražské, nebo na Cínové hoře, čeká uskutečnovatele tohoto záměru opět debata se zahrádkáři. Ačkoliv ani to nemusí být tak žhavé, protože v obou zmíněných lokalitách se už částečně bydlí a záleží na urbanistech, jak tuto situaci dořeší.

Od místní organizace TOP je určitě záslužné něco udělat s okolím potoka Leska, nabízejícího se v celém průběhu potoční nivy k vytvoření odpočinkové, relaxační a naučné zóny. Je záhadou, proč nynější vedení radnice přes řadu podnětů tuto lokalitu stále zanedbává. Město se ani nechopilo iniciativy dobrovolníků ze znojemského Okrašlovacího spolku, kteří v rámci akce Tvoříme Znojmo předložili návrh úpravy prameniště a horního toku Lesky. Lokalita je cenná nejen z hlediska ekologického, ale i historického s pozůstatky vodovodního systému, jímž bylo kdysi vodou zásobováno Znojmo.

Platí pro všechny místní politické subjekty, včetně TOP, aby se představy a plány mohly uskutečnit, musí se na radnici v první řadě dostat. Za pár dní uvidíme, zda se jim to povedlo.

Co udělá radnice s výtržnostmi cikánů na Vídeňce?

Obyvatelé panelových domů č. 62–72 a 74–82 na Vídeňské ulici jsou nadmíru pohoršeni chováním několika cikánských rodin, které se nastěhovaly do protějšího hostince. Údajně se přistěhovaly z Brna. „Troubení klaksonů aut, křik/řev se odtud nese od rána do pozdní noci. Nezřídka sedávají před hospodou na chodníku. Lidé z protějších domů nemohou otvírat okna a bojí se jich. Hlučně se projevují i v blízkých supermarketech Albert a Lidl. Klid nastane jen tehdy, když odjedou do města a usadí se na lavičky na znojemských náměstích a v parcích. „Byl jsem svědkem, jak cikán s cikánkou chtěli bít důchodce. Rozlítlo je, když se pán prodavačky zeptal, proč ti cikáni tak řvou. Cikánka ho za to počastovala tak sprostými nadávkami, které nejdou ani opakovat,“ popisuje atmosféru na Vídeňské Zdeněk G., který jménem obyvatel panelových domů popsal situaci v dopise zaslaném prostřednictvím městské podatelny starostovi, zastupitelům a městské policii.

Stalo se, co se dalo čekat – starosta hodil kličku

Avizované soudní projednání kauzy o ochraně osobnosti žalobkyně Mgr. Růženy Šalomonové, znojemské zastupitelky, vymáhající omluvu od žalovaného ing. Jakuba Malačky, starosty města Znojma, se odročuje z původně plánovaného termínu 12. září 2022 na 21. září 2022. Důvodem jsou starostovské povinnosti žalovaného.

Onen úhybný manévr starosty se dal očekávat. Vzhledem k nezvratitelným důkazům ohledně urážlivých nařčení na jednání zastupitelstva 14. června 2021 (videozáznam z jednání) se dalo vyvozovat starostovo odsouzení k omluvě. To se přirozeně žalovanému nehodilo, neboť by se tak událo těsně před komunálními volbami, v nichž starosta hodlá obhájit svůj post. Odsouzení v náhradním termínu ho už tak bolet nebude, neboť se tak stane těsně před volbami a opozice už nebude mít možnost této okolnosti využít. Výmluva starosty na povinnosti spojené s výkonem úřadu je průhledná a nepoctivá tak, jako předchozí starostovy výmluvy, že souzené urážlivé výroky nevyslovil.

Atentát na Heydricha byl jedním z milníků druhé světové války

Vražedné útoky na japonského expremiéra Šinzo Abeho a na spisovatele Salmana Rushdieho znovu obrátily pozornost veřejnosti k atentátníkům a jejich obětem.

Atentát je vražedný útok na veřejné osobnosti z příčin politických (Slovník spisovného jazyka českého, Praha 1960). Ve filmu Vyšší princip o atentátu na Heydricha parafrázoval výrok starověkého filozofa Cicera profesor Málek (F. Smolík) větou Vražda na tyranu není zločinem!

Historie zaznamenala stovky případů zabití motivovaných politickými, náboženskými či ekonomickými důvody. Za některými stojí skupinové zájmy, jindy je spáchali vyšínutí jednotlivci či fanatici. Jen za minulé století až do současnosti bylo spácháno kolem tří stovek atentátů. Mnohé další mohly být provedeny natolik promyšleným způsobem, že byly kvalifikovány jako nehody či sebevraždy. Zdaleka ne všechny byly namířeny proti tyranům, ale naopak byly spáchány na osobnostech, které se zasazovaly o všeobecné blaho. Za tyrany

nelze považovat Mahátmu Gándího, Johna F. Kennedyho a jeho bratra Roberta, Martina Luthera Kinga, Olofa Palmeho, nebo Johna Lennona. Vadily jejich myšlenky a někdy i prostá závist.

Ne všichni, kteří se dostali na mušku atentátníkům, podlehli smrti hned po útoku, některé zdolaly až časem následky (Lenin, Heydrich). Jiní měli i přes opakované pokusy štěstí a přežili – papežové Pavel VI. či Jan Pavel II., prezident Ronald Reagan, Charles De Gaulle a také Adolf Hitler...

V českém prostředí byly podniknuty atentáty na ministra financí Aloise Rašína, premiéra Karla Kramáře (díky šťastné náhodě nebyl ani zraněn), ministra zahraničí Jana Masaryka, předsedu KSČM Jiřího Svobodu a spíše operetní atentát airsoftovou pistolí zažil i prezident Václav Klaus.

Nejpozoruhodnějším atentátem spáchaným na našem území byl během druhé světové války útok na zastupujícího říšského protektora, obergruppenführera SS a generála policie Reinharda Heydricha. Díky řadě odborných studií, literárně-historickému zpracování (M. Ivanov, V. Borovička...), badatelské činnosti (J. Čvančara) i filmovému ztvárnění ví česká, ale i zahraniční veřejnost většinu podstatných okolností z přípravy a provedení útoku na čelného představitele Třetí říše. Z předešlého lze vyvozovat, že to nebyl obvyklý atentát, ale spíše vojenská operace v rámci bojů druhé světové války provedená z rozkazu československé exilové vlády v Londýně, již hostitelská země předhazovala malou aktivitu domácího odboje. Do okupované země bylo vysazeno několik paradesantních skupin československých vojáků vycvičených v Británii ke speciálním operacím. Ta s názvem Anthropoid měla za úkol zlikvidovat Heydricha. Přes detailní přípravu, plán a tvrdý výcvik museli parašutisté po výsadku v mnoha ohledech improvizovat. Museli z počátku překonat i odpor části domácího odboje k provedení akce. Na druhou stranu se našlo nemálo občanů, kteří vzdor obrovskému riziku parašutistům pomáhali, a patrně bez jejich pomoci by se akce s obtížemi podařilo dovést do zdárného konce, pokud vůbec. Podle obav následovala v Českých zemích děsivá smršť mstivého teroru okupantů. Přes týrání podezřelých z účasti na atentátu a stovky popravených či zavražděných do koncentračních táborů, bylo dosaženo vojensko-politického cíle, díky němuž byl Československu přiznán statut vítězů nad fašisty a příklad z Prahy podnítil zvýšenou vlnu odporu v celé Evropě. Bohužel hrdinství parašutistů i odbojářů se ve valné míře rozplynulo v pouťorovém režimu, kdy veškeré úspěchy za porážku okupantů byly u nás přičítány Rudé armádě a SSSR. Jak bylo naznačeno, operace Anthropoid byla jedním z nejlépe zdokumentovaných atentátů. Přesto se s letitým odstupem od jeho vykonání objevily momenty, které ne snad zásadně, ale v určitých detailech okolnosti mění. Řadu let po válce se například ukázalo, že oslavovaný odbojář L. Vaněk se postupem času změnil v udavače a spojence gestapa (M. Ivanov: Nejen černé uniformy). Naopak léta žil ve Znojmě za naším domem v nivě potoka Leska Alois Denemark, který byl jedním z těch, kteří parašutistům na Vysočině pomáhali. Teprve nedávno vešla jeho odbojová činnost ve známost. Pozadí jiných atentátů nebylo až tak podrobně zmapováno a je obestřeno řadou nejasností a záhad. Nebude snad od věci, když se některým budeme v Magazínu Rojnosti příležitostně věnovat.

*Vykonavatelé ortelu nad Heydrichem
Jan Kubiš (vlevo) a Jozef Gabčík*

Do okupované země bylo vysazeno několik paradesantních skupin československých vojáků vycvičených v Británii ke speciálním operacím. Ta s názvem Anthropoid měla za úkol zlikvidovat Heydricha. Přes detailní přípravu, plán a tvrdý výcvik museli parašutisté po výsadku v mnoha ohledech improvizovat. Museli z počátku překonat i odpor části domácího odboje k provedení akce. Na druhou stranu se našlo nemálo občanů, kteří vzdor obrovskému riziku parašutistům pomáhali, a patrně bez jejich pomoci by se akce s obtížemi podařilo dovést do zdárného konce, pokud vůbec. Podle obav následovala v Českých zemích děsivá smršť mstivého teroru okupantů. Přes týrání podezřelých z účasti na atentátu a stovky popravených či zavražděných do koncentračních táborů, bylo dosaženo vojensko-politického cíle, díky němuž byl Československu přiznán statut vítězů nad fašisty a příklad z Prahy podnítil zvýšenou vlnu odporu v celé Evropě. Bohužel hrdinství parašutistů i odbojářů se ve valné míře rozplynulo v pouťorovém režimu, kdy veškeré úspěchy za porážku okupantů byly u nás přičítány Rudé armádě a SSSR. Jak bylo naznačeno, operace Anthropoid byla jedním z nejlépe zdokumentovaných atentátů. Přesto se s letitým odstupem od jeho vykonání objevily momenty, které ne snad zásadně, ale v určitých detailech okolnosti mění. Řadu let po válce se například ukázalo, že oslavovaný odbojář L. Vaněk se postupem času změnil v udavače a spojence gestapa (M. Ivanov: Nejen černé uniformy). Naopak léta žil ve Znojmě za naším domem v nivě potoka Leska Alois Denemark, který byl jedním z těch, kteří parašutistům na Vysočině pomáhali. Teprve nedávno vešla jeho odbojová činnost ve známost.

Pozadí jiných atentátů nebylo až tak podrobně zmapováno a je obestřeno řadou nejasností a záhad. Nebude snad od věci, když se některým budeme v Magazínu Rojnosti příležitostně věnovat.

Vážení a milí čtenáři Rojnosti, rád uvítám také vaše názory, souhlasné i nesouhlasné.

Předchozí čísla Rojnosti jsou na webových stránkách <http://www.jiri.cmunda.roupec.sweb.cz/> v sekci Novinářská činnost – e-Rojnost

PhDr. Jiří C. Roupec

Adresa redakce: roupec.jiri@volny.cz